

ben itt folyó bányászatnak tulajdonítható /robbantások, kisvasut közlekedése// A füstös falak miatt lett a neve Füstös-barlang. A füstön kívül a barlang falán több érdekesség látható: kb. 1 m² területen vörös kötőanyagú mészkőbreccsa, közel 1 m²-nyi felületen kalcit mező, egyes helyeken limonitos agyagkitöltés, A víz munkája néhol a falat kicsipkézte. Október 22.-én mászástechnikai gyakorlatokat végeztünk a Turul-sziklákon. A következő leszállás szintén a Keselő-hegyi-barlangba történt. Talajmechanikai furókkal kutató furásokat végeztünk a Magányos-terem alján, hogy megállapítsuk az ott lévő kérdéses álfének vastagságát. Ez azonban nem sikerült, mert a furók kb. 1 m után megrekedte. Tehát annyi bizonyos, hogy kb. 1 m vastag agyagréteget kell majd eltávolítani, és az ez alatt húzódó réteg vastagságát, milyenségét nem ismerjük. Amennyiben a felszínről leguult, bemosódó darabokról van szó, akkor kilátás van arra, hogy a Magányos-terem mélyebb, mint jelenleg ismerjük. November 26.-án a Lóczy Lajos barlangkutató csoport tagjai látogatták meg barlangunkat. A Keselő-hegyi-hasadékot kerestük fel, majd néhányan megnéztük a Füstös-barlangot és a tárnát. Mindkét hely elnyerte tetszésüket. Túra közben sok tapasztalatot és élményt cseréltünk ki. Végül meghívtak minket közös turára a Budai- és a Pilis-hegységbe. A meghívást örömmel elfogadtuk. Az ezt követő hétvégeken a Füstös-barlangban dolgoztunk, az álfenék bontottuk. Az év utolsó turája a Keselő-hegyi-barlangban volt. Fixpontok a Hajmosóig voltak berakva, a leszállás folyamán kivéstük a további pontok helyét, egész a Nagyterem aljáig. Amikor készen voltunk lemészünk a Szellem- és a Kebel-terem keresztül a barlang eddig ismert legalsó szintjéhez, a Dagonyához. Fáradtan, de élményekben gazdagon fejeztük be a turát és ezzel együtt az 1978-as évi tevékenységünket is.

/Bodor Sándor/

Beszámoló a tatabányai Bányász Művelődési és Oktatási Központ "Vértés László" Karszt- és Barlangkutató Csoportjának 1978. évi tevékenységéről

Juhász Múrton

Feltáró kutatás

Déli-Gerecse

Feltáró tevékenységünk a Farkas-völgy felső szakaszára koncentrált. A Halyagos és a Kovács-hegy között található völgy mellékvölgyeivel valóságos kis barlangászsparadicsom. E terület karsztosodottsága messze meghaladja környezetét. A jól tektonizált dachsteini mészkő számos üreget rejt magában, s itt meg van a remény a mélységbeli kapcsolatok bizonyítására. Nehézséget okoz viszont a száibanálló mészkőszintet borító, néhol 6-8 m vastagságot is elérő agyagos-lössös kötőanyag. Ez rendkívül megnehezíti a feltáró munkát. A terület megkutatottsága is jónak mondható: 6 objektum feltárt, 6 megbontatlan, vagy bontás alatt áll. Az eddig eredmények hatására át kellett értékelni 1969-ben készült térképünket:

- 11.sz. víznyelő = Vértés László-barlang
- 12-13-14-15.sz.
viznyelők = a Hófehérke-barlang töbørsora
- 16.sz. víznyelő = Hófehérke-barlang
- 17.sz. víznyelő = Szöllősi-Arany-lyuk
- 18.sz. víznyelő = lapos, feltöltött töbör,
bontásra nem javasolt
- 19.sz. víznyelő = töbör bontás alatt
- 28.sz. víznyelő = Hapci-barlang

- 29.sz. víznyelő = elagyagosodott, dagonya, bontásra nem javasolt
- 30.sz. víznyelő = Morgó-barlang
- 31.sz. víznyelő = Szende-barlang /az alaptérképen nem szerepelt/

Az év folyamán a Vértes László-barlangban, a Hapci-barlangban, a Morgó-barlangban és a Szende-barlangban dolgoztunk. A Hapci, Morgó és Szende javasolt elnevezések. A Hófehérke-barlang közelében feltárt objektumokat kívánjuk a hét törpe nevével felruházni.

Vértes László-barlang

Az év elején több izben végeztünk vizmintagyűjtést a Bányászati Kutató Intézet számára. A nyári és őszi hónapokban sikerült megvalósítani régi tervünket, a barlang omladékos bejárati szakaszának kiépítését és lezárását. A kivitelezés első szakaszát a barlang első lapos termére hajtott akna mélyítése jelentette. Az összeékelődött, több helyen csak lösszel, törmelékkel kötött kőtömbök között vezető szűk járat helyén 2,5x2,5 m keresztmetszetű, 5,5 m mély, biztosított munkagödört alakítottunk ki. Itt a legtöbb nehézséget a több tonnás kőtömbök szétverése és terepszintre juttatása okozta. Ezzel a földmunkával nyári táborunk 7. napján elkészültünk. Sajnos anyagszállítási nehézségek miatt ekkor három hétre le kellett állnunk, a továbbiakat hétvégi munkaturákon végeztük. A második szakaszban felhúztuk az akna alján kialakított indítószinttől a terepszintig az 1x1 m belméretű, 30 cm vastagságú betonidomkó falat. A külső oldalakat folyamatosan tömédékeltük. A befejező szakaszban az idomkófal tetejére 0,8 m magas vasbeton-koszoru került. Ebbe lett beépítve a szellőzőrács, a zárszerkezet és a fedlap. A munkát az őszi fagyok beállta előtt, baleset nélkül fejeztük be. 1977. végén kezdtük és kisebb-nagyobb megszakításokkal 1978-ban végeztük el a barlang részletes térképezését. Az eredeti 1970-es térkép pontatlansága és a bejárat rendezésekor történt változások indokolták az újrafelmérést. A barlang a Déli-Gerecsében, a Farkas-völgy felső szakaszán, kb. 380 mAf. magasságban nyílik. ÉÉNY-DDK irányú törésvonal mentén kialakult, időszakosan aktív víznyelőbarlang. Felső szakasza kisebb termekből és az ezeket összekötő szűk, tekervényes folyosókból, kuszodúkból, aknácskákból áll, 36 m mélységig húzódik. A hasadékjellel dominál, rengeteg a sziklatörmelék. Cseppkövek csak szóróányosan figyelhetők meg, ezek is kezdetlegesek. Jellegzetesek az oldási formák. Az alsó szakasz a Nagyteremmel kezdődik. Ez 8 m hosszú, 4,5 m széles, magassága kb. 18 m. Falait gazdagon díszítik a cseppköleflyások. Innen 8 métert leereszkedve jutunk a Travi-terembe. Méretei: 6x9 m. A terem érdckessége a hajdani törmelékszintről tanuskodó, "lebegő" cseppkőkéreg. Itt található a barlang legnagyobb cseppköve is. Továbbhaladva 10 m hosszú, szűk, törmelékes járat után érjük el a Szifontermet. Ez a barlang jelenlegi végpontja. Falain korróziós és eróziós formák keveredése figyelhető meg. A teremből nyíló két kúrtőben szép leflyások és szalmacseppkövek láthatók. A végpont egy vízzel borított agyagszifon. A barlang jellemző adatai:

a főjárat hosszúsága	: 89,4 m
mellékjáratok hosszúsága	: 34,0 m
a barlang összhosszúsága	: 123,4 m
a barlang mélysége	: 61,8 m

A tél elején kezdtük meg a végponti agyagszifon bontását. A kitermelt anyagot a Szifon-teremben és a Travi-teremben deppózzuk. A munka jelenleg is folyik. A Vértes László-barlang Szifontermének kúrtőjében 1978. I. 8-9.-én végzett vizmintagyűjtés elemzésének eredménye. mg/l

Ca ⁺⁺	0,4	Mg ⁺⁺	23,0
K	2,7	Na ⁺	4,5
Fe _{/1+11/}	0,1	P	0,01

HCO ₃ ⁻	219,1	Cl ⁻	3,5
NO ₃ ⁻	10,0	NH ₄ ⁺	0,66
SO ₄ ²⁻	110,0	nk ^o	14,73
P _H	7,8		

28.sz. viznyelő - Hapci-barlang

Ezen a munkahelyünkön folytattuk a bejárat alatti törmelékudugó bontását. Kb. 4 m³ anyagot termeltünk ki. Rendkívül sok nehézséget okozott két több mázsás kőtömb, ezeket kézi erővel nem tudtuk kiszállítani. A jövő évre tervezzük a munkahely gépesítését.

30.sz. viznyelő - Morgó-barlang

A Vértes László-barlang közelében található inaktív viznyelőt csoportunk bontotta meg 1970-ben. A barlangot akkor 10-12 m mélységig sikerült feltárni, de a bejárat omladékos szakasz biztosításának elmulasztása miatt hamarosan beomlott, járhatatlanná vált. 1978. évi nyári táborunk alatt kibontottuk és biztosítottuk az omladékos bejáratot, elkészítettük a barlang térkép- és fotódokumentációját. A meredek, 2,5 m mély töbör alján nyíló bejárat két oldalon szálkővel, máshol agyagos-humuszos kőtörmelékkel határolt. Három méter mélységben kisebb terem található, melynek alját több mázsás szálkőről leoldódott, összeékelődött mészkőtömbök alkotják. Az ezek között lévő szűk hasadékok egyike, ha rendkívül nehezen is, de járható, és egy 3 m mély aknába vezet. Az akna felső két métere tisztára mosott, erősen korrodált szálkőben halad, 1x1,4 m keresztmetszetű. Alsó részét az agyagos kőtörmelék 0,6x0,4 méteresre szűkíti. Innen egy újabb termecskébe jutunk, melynek fedője szálkő, alját agyag és kőtörmelék borítja. A falakon néhol gyenge cseppkőbekéregesedés látható. A teremből ÉNy-i irányba 2,5 m hosszú kuszoda indul. Ennek végén felül egy omladékos felboltozódás, alul egy 2,8 m mély függőleges, szűk hasadék nyílik. Ennek alját laza törmelék tölti ki, melyen keresztül gyenge légmozgás észlelhető. A felmérés szerint a barlang mélysége 9,8 m, összhosszúsága 16 méter.

31.sz. viznyelő - Szende-barlang

A Vértes László-barlang és a Szöllősi Arany-lyuk között, közvetlenül az út mellett található, jelentéktelennek hitt berogyás eddig nem szerepelt nyilvántartásunkban. Nyári táborunk utolsó napján a feleslegessé vált, kb. 2000 liternyi vizet ide vezettük. Meglepődve tapasztaltuk, hogy a befolyatott víz el sem érte a töbör legmélyebb pontját, hanem már annak meredek oldalában eltűnt. Ezek után próbabontást végeztünk. Az 1,5x2,0 m-es szelvényben indított, de a nagy kőtömbök miatt szabálytalanul szűkülő kutatóakna 5. méterében szabad barlangjárathoz jutottunk. Az omladékban lefelé haladó szűk folyosó 2 m után már szálkővel határolt, kb. 2x5 m-es terembe nyílik. Innen két irányban is látszik továbbjutási lehetőség. A szűk szakaszon próbálkoztunk a szelvénybővítéssel, de az omlásveszély miatt a munkát be kellett szüntetni. A feltárást csak a megfelelő biztonsági feltételek megteremtése után /min. 3x2 m-es szelvényű, biztosított kutatóakna/ lehet folytatni.

9.sz. viznyelő - Kistréti-barlang

ÉK-DNy irányú hasadék mentén kialakult, ma már inaktív viznyelőbarlang a Kistréti-vadászbázis közelében.

Csoportunk a 70-es évek elejétől több éven át bontotta. Az eredeti nyelőszáj elagyagosodott, feltárássra reménytelennek látszott, ezért a lapos, tál alakú töbör alján egy friss berogyás mentén nyitottunk új bejáratot. Ekkor hamarosan bejutottunk egy kisebb hasadékterembe. A bejárat biztosítása után folytatódott a feltárási munka. Több 10 m³ agyagot és kőtörmelékot vödöröztünk a felszínre. Újabb levegős üreget nem értünk el, de egy 6 m hosszú, 2,5 m széles, 3 m magas terem és egy szűk kúszójáratot kiástunk. 1975. végén a munkát beszüntettük. A barlang képződményekben szegény, néhány kezdetleges cseppkőle-folyás található az alsó teremben. Kitöltése kőtörmelékes agyag. A barlang felmérése 1978-ban történt meg. Mélysége 10,7 m, összhosszúsága 24 m.

Kis-Gerecse

Tüzköves-barlang

Bontottuk a Jura-zsomboly irányába haladó hasadékat, mintegy 8 m³ agyagos tüzkőtörmelék-
ket termeltünk ki. Járható szakaszt nem sikerült elérnünk. Miután a zsombolyban sem tud-
tunk ezirányban előre haladni, a feltáró munkát leállítottuk. Folytattuk az előző évek-
ben megkezdett adatgyűjtést. Klimaméréseket négyhetenként végeztünk, két ponton. Folyik
a barlangot bezáró kőzet részletes geológiai felvétele és a kitöltés-anyag vizsgálata.
A jövő év feladata az eddigi eredmények feldolgozása, értékelése, a hiányzó adatok pótlá-
sa, a kutatási zárójelentés elkészítése.

Jura-zsomboly

Több ponton is megkíséreltük a továbbjutást.

A februári táboron a Herman Ottó csoport tagjainak bonyolult sziklamászással sikerült
elérniük a Tüzköves-barlang felé vezető hasadékat. A feltételezett összeköttetés meg-
van, csak éppen nem járható. Szűk, kötöttmélékes agyaggal nagyrészt feltöltött. A kap-
csolatra mégis találtunk bizonyítékot, egy átmosott konzervesdobozt. A további próbál-
kozásokról ezen a ponton lemondtunk, mivel a 30 m-es mélység felett nem lehetett biz-
tonságos munkahelyet kialakítani. Az ezzel megegyező szinten a kőbányák felé vezető já-
rat bontása sem járt sikerrel. Egymást követő szűkületek tágitásával 3-4 métert jutot-
tunk előre.

Legbiztosabb munkahelyünk a Kis-nyelő alsó végpontja. Folytattuk az álfenék bontását.
Kb. 4 m³ anyagot termeltünk ki, 2 méterrel süllyesztettük a talpat. A munka lassabban
haladt a tervezettnél, mivel nagy táborunkat nem tudtuk a Kis-Gerecse-n megrendezni.
Klimaméréseket 4 hetenként végeztünk. Sikerült tisztázni a barlang légmozgásviszonyait.
A Kis-nyelőben /I.sz.bejárat/ behuzó, a Nagy.nyelőben /II.sz.bejárat/ kifuvó légáramlás
alakult ki. Az összekötő-folyosóban gyenge légmozgás van a Nagy-nyelő felé. Ez lényege-
sen gyengébb, mint a két bejáratnál hasonló szelvényeknél mért értékek. A különbséget a
két alsó akna behatása magyarázza. A Kis-nyelő alsó aknája sziv, a Nagy-nyelő alsó akná-
jából levegő érkezik. Ezek a jelenségek az alsó szabad járatok közelségét sejtetik.

A Kis-Gerecse barlangjaiban 1977-ben végzett klimamérések adatai /Assmann-féle pszichro-
méter - elől a száraz hőmérséklet/

	<u>11.06.</u>	<u>11.13.</u>	<u>11.20.</u>	<u>11.27.</u>
Felszín	6,4-5,2	7,3-6,0	7,2-6,2	2,9-1,4
<u>Tüzköves-barlang</u>				
bejárat	7,8-7,2	7,5-7,1	8,0-7,8	7,6-7,3
terem	9,8-8,3	9,0-8,2	9,2-9,0	8,2-7,0
<u>Jura-zsomboly</u>				
I. sz. bejárat	4,8-4,0	5,1-4,4	5,0-3,8	3,0-2,8
II. sz. bejárat	6,2-5,0	6,3-5,4	6,0-4,0	6,4-6,0
cseppkőves terem	5,2-5,0	5,6-4,9	5,6-4,9	3,5-3,1
összekötő folyosó	6,4-5,9	6,0-6,0	6,1-5,7	6,2-6,1
I. akna alja	7,6-5,8	7,6-5,9	7,0-6,6	7,2-6,2
II. akna alja	4,8-4,0	-	5,8-5,0	6,0-5,2

	<u>12.04.</u>	<u>12.11.</u>	<u>12.18.</u>	<u>12.25.</u>
Felszín	6,1-5,4	5,0-4,0	-5,6--4,5	-2,9--2,4
<u>Tüzköves-barlang</u>				
bejárat	4,8-4,4	5,5-5,5	2,4-2,2	4,2-3,8
terem	8,4-7,6	8,4-7,4	7,9-7,3	7,9-7,3
<u>Jura-zsomboly</u>				
I. sz. bejárat	4,9-4,2	3,4-3,1	0,3-0,3	0,6-0,0
II. sz. bejárat	5,6-5,5	4,0-3,4	2,8-2,7	3,2-3,0
cseppköves terem	4,8-4,3	3,2-3,0	3,8-3,2	3,7-3,0
összekötő folyosó	5,4-5,0	5,7-5,2	4,8-4,4	4,2-3,8
I. akna alja	5,9-5,0	6,4-6,1	6,1-5,2	4,0-3,1
II. akna alja	4,6-3,8	-	5,8-5,2	3,9-3,2

A Kis-Gerecse barlangjaiban 1978. I. félévben végzett klimamérések adatai /Assmann-féle klímamérések adatai /Assmann-féle pszichrométer - elől a száraz hőmérséklet/.

	<u>0.1.22.</u>	<u>0.2.25.</u>	<u>0.3.19.</u>
Felszín	4,6-4,0	8,0-5,0	12,2-9,6
<u>Tüzköves-barlang</u>			
bejárat	5,3-5,1	8,0-7,0	9,4-9,2
terem	8,0-7,0	10,9-6,0	-
<u>Jura-zsomboly</u>			
I. sz. bejárat	4,8-4,1	6,0-5,5	10,1-8,4
II. sz. bejárat	6,2-5,2	5,5-4,0	7,4-7,1
cseppköves terem	3,9-3,7	6,4-6,2	8,3-7,9
összekötő folyosó	4,6-4,0	3,2-2,8	6,9-6,1
I. sz. akna alja	5,0-4,0	7,4-6,6	6,5-5,4
II. sz. akna alja	3,6-3,2	2,5-1,1	-
	<u>04.16.</u>	<u>0.5-14.</u>	<u>06.11.</u>
Felszín	12,9-10,0	26,0-21,2	18,0-14,0
<u>Tüzköves-barlang</u>			
bejárat	8,7-8,2	14,0-13,2	12,5-12,1
terem	8,9-8,5	10,9- 9,7	11,4-11,4
<u>Jura-zsomboly</u>			
I. sz. bejárat	12,0-10,4	18,8-14,2	14,6-11,4
II. sz. bejárat	8,2- 7,5	12,6-10,4	9,8-9,0
cseppköves terem	9,5-9,0	13,3-11,2	12,0-10,2
összekötő folyosó	8,3-8,1	10,0- 9,4	11,8-10,6
I.sz. akna alja	7,0-6,0	11,2- 9,6	7,9- 5,3
II.sz. akna alja	-	9,4- 8,8	9,2- 8,5

A Kis-Gerecse barlangjaiban 1978. II. félévében végzett klimamérések adatai /Assmann-féle pszichrométer-- elől a száraz hőmérséklet/.

	<u>07.09.</u>	<u>08.06.</u>	<u>09.03.</u>
Felszín	19,3-17,2	24,2-19,6	21,9-16,0
<u>Tüzköves-barlang</u>			
bejárat	14,2-13,0	12,0-11,4	14,6-12,0
terem	12,0-11,8	11,2-11,2	10,5-10,0
<u>Jura-zsomboly</u>			
I. sz. bejárat	17,0-15,8	21,8-16,0	17,5-16,0
II. sz. bejárat	10,6- 9,6	12,0-10,8	12,4-11,9
cseppköves terem	12,1-10,8	12,8-11,2	14,0-12,6
összekötő folyosó	10,5-10,1	9,4- 9,0	10,1-9,7
I. akna alja	9,8- 9,0	10,6-10,0	8,6- 8,0
II. akna alja	8,4-7,6	8,4- 7,9	8,8- 8,2

	<u>10.01.</u>	<u>10.29.</u>	<u>11.26.</u>	<u>12.24.</u>
Felszín	20,2-15,2	17,2-15,6	-1,4--1,4	-3,1--2,9
<u>Tüzköves-barlang</u>				
bejárat	13,8-13,8	12,4-11,2	5,2-5,1	3,5- 3,2
terem	11,4-11,0	10,4-10,1	8,0-7,9	7,6-7,4
<u>Jura-zsomboly</u>				
I. sz. bejárat	17,3-15,2	16,2-14,6	-0,4--0,4	-3,0--2,4
II. sz. bejárat	12,4-12,0	14,5-13,9	6,7-6,7	5,2-5,0
cseppköves terem	13,0-13,2	14,0-13,0	4,8-4,2	4,0-3,6
összekötő folyosó	10,0-10,0	12,1-10,8	5,7-5,7	4,4-4,3
I. akna alja	9,0- 8,2	9,0- 8,6	5,6-4,8	4,2-3,6
II. akna alja	8,4-7,6	7,9- 7,2	7,0-6,4	5,8-5,4

A Nagy-Pisznice kőfejtőinek üregei

A Gerecse-hegység központi részén emelkedő Nagy-Pisznice karsztos tömegét felső triász dachsteini típusú mészkő és erre települő, kb. 60 m vastagságú jura mészkőösszlet alkotja. A dachsteini mészkő felső padjaiban kialakult, régóta ismert és kutatott Pisznice-barlang már felhívta a figyelmet arra, hogy a területen nagymérvű hévizes tevékenység folyt. Ugyanakkor elvonta a figyelmet a barlang feletti kőfejtők kisebb üregeiről, melyeket ugyan említ az irodalom /Vigh Gy. 1937./, de bejárásuk, felmérésük, kataszterezésük eddig nem történt meg.

Az alsó jura vékonypados-táblás mészkövet évszázadokon keresztül bányászták. Számtalan üreg pusztult el e tevékenység során, majd a kőfejtés megszűntével számtalan üreg, barlang, megannyi hévizes roncs vált megközelíthetővé.

Csoportunk 1978. nyarán bejárta a Nagy-Pisznice kőfejtőit. Több mint 60 pontot vizsgáltunk meg, 11 db objektumot vettünk nyilvántartásba. Elkészítettük helyszinrajzukat az üregeket vesztett pontokkal mértük fel. Mindegyik bejáratról fényképfelvételt készítettünk, három barlangról készült részletes fotódokumentáció. 5 barlangban, összesen 13 mérési ponton két alkalommal végeztünk klimaméréseket.

A Nagy-Pisznice kőfejtőinek üregeiben végzett klimamérések adatai /Assmann-féle pszichrométer - elől a száraz hőmérséklet/

1978.

	<u>08.28.</u>	<u>11.20.</u>
<u>Pisznicei-átjáró</u>		
I. sz. bejárat	21,9-16,0	7,4-4,0
belül	18,7-14,8	6,0-5,0
II. sz. bejárat	20,8-17,0	7,0-3,0
<u>Kétyuku-barlang</u>		
bejárat elágazás	17,0-14,6	8,0-5,0
<u>Bástya-barlang</u>		
bejárat	20,2-15,2	8,0-6,2
belül	12,6-12,6	9,4-7,0
<u>Szeglet-barlang</u>		
bejárat	17,2-15,6	4,0-2,0
belül	11,0-10,9	8,0-7,0

1978.

<u>Határ-barlang</u>		
bejárat	18,6-12,2	7,0-6,0
felső terem	15,3-12,9	13,0-10,0
cseppköves terem	16,0-16,0	14,0-13,0
alsó terem	13,4-12,2	12,0-11,0
huzatos	13,2-12,6	7,0-6,0

Pisznicei-átjáró

A Nagy-kőfejtő Ny-i oldalában, a bányaudvar kijáratánál meghagyott pilléren átvezető folyosó.

I. bejárata kis törmelékhányóról nyílik. 9 m után érjük el a második nyílását, ami 3 méterrel a bányaszint felett található. Mindkét bejárat növényzettel takart. A barlang erősen pusztul, gömbfülkéinek roncsai csak nehezen ismerhetők fel. Ez alól kivétel a belső részen nyíló szép gömbös kürtő, ahová azonban a szűk bebujó miatt nem tudunk bejutni. Kitöltését a mennyezetről leszakadt kőtömbök és kőtörmelékes agyag alkotja, sok a muflonürülék. I. bejáratánál piros "TV-2" felfestés látható. Összhosszúsága 17 m.

Szunvog-folyosó

A felső bányaszintről nyíló, nehezen megtalálható rövid kúszójárat. A táblás és gumós mészkő határán alakult ki. Kitöltése agyagos kőtörmelék. Hossza 5,8 m.

Kétyuku-barlang

Három méterrel a bányaudvar szintje felett nyílik, az előtte növekvő fák és cserjék erősen takarják. A két bejárat közötti tartópillért a bányászat erősen megromlalt. Gömbfülkéiben pusztuló cseppkőfolyások láthatók. Kitöltése teljesen száraz agyagos kőtörmelék. Hosszúsága 10 m.

Bástya-barlang

A bányaudvar kispadkájáról megközelíthető üreg. Bejárat termecskéjében nagy mennyiségű muflonürülék halmozódott fel. A belső folyosó gömbfülkéit néhol egy-kettő centiméteres élő cseppkövek tarkítják. A végponti szűkületnél közepes légáramlás észlelhető. Kitöltése kőtörmelékes agyag. Hossza 16 m. A bejárat feletti sziklafalban 10-12 m magasságig lehet kísérni a leművelt barlang roncsait. Borsókövei, jól fejlett cseppkövei még roncsolt állapotban is rendkívül szépek.

Baroly-fülke

Hévízes kürtő maradványa, felül több "megmenekült" gömbfülkével. A gömbfülkékben hévízes ásványkiválások, a legfelsőben fiatal cseppkövek találhatók. Erősen huzatos. Hossza 6 m.

Trepnis-barlang

A meddőhányó felett 3,5 m magasságban lévő bejáratát bokrok takarják. Az egymásba nyíló gömbfülkék sorát a belső részen aktív cseppkőlefolyások diszítik. Kitöltése a bejáratnál agyagos-humuszos kőtörmelék, melyet befelé haladva köves agyag vált fel. Állati buvóhely. Hossza 6,5 m.

Gömb-odu

A D-i nagy kőfejtő udvarán megmaradt szirt ÉNy-i oldalában nyíló barlangroncs. Gömbfülkéiben borsókó nyomokkal. Hossza 2,2 m, magassága 3,2 m.

Omladékos-fülke

A nagy meddőhányóról nyíló másodlagos képződésű üreg. Eredeti formáját a bányaművelés nagyrészt lepusztította, majd a felhalmozódó törmelék újból lezárta. A megmaradt szálkófalakon kezdetleges cseppkőlefolyások és borsókószerű képződmények erősen rongálódott maradványai láthatók. Hosszúsága 5,4 m.

Vas-barlang

10 m magasságban nyíló bokroktól takart bejárata csak nehéz sziklamászással közelíthető meg. A bejárat melletti gömbfülkében szép hévízes képződmények láthatók. Kitöltése agyagos kőtörmelék. Hossza 6 m, magassága 2,4 m.

Szeglet-barlang

A bányaudvar felett 3 m-rel található, erősen feltöltődött gömbfülkesor. Kitöltése a bejáratnál agyagos, meszes kőtörmelék, belül agyag mállott mészkőtörmelékekkel. Középső részén erős csepegés tapasztalható. Hossza 16 m, mélysége 2,5 m.

Határ-barlang

A legjelentősebb a kőfejtőkben eddig megismert üregek közül. Bejárata a Földtani Intézet feltérásának tövében, messziről is jól látható helyen található. Első szakasza befelé enyhén lejtő, nagyrészt feltöltött kúszójárat. Innen egy derékszögű kanyar után meredek törmelékletjén felkapaszkodva jutunk a Felső-terembe. A terem egy 4 m magas kupola és mellékfülkái alkotják. Hátsó részén újabb törmelékletjő, amely a barlang legmagasabbra nyúló gömbfülkéihez vezet. Ezeket szép lefolyások, a végpontnál 10-15 cm-s cseppkövek diszítik. Néhol gyenge csepegés tapasztalható. A Felső-teremből agyaglejtőn leereszkedve érjük el az Alsó-termet. A terem gömbfülkéit valaha gazdag hévízes képződmények diszítették, ma már csak az alsó sávot borítja 5-6 cm vastag gipszaragonit kéreg. A terem aljáról szűk bebujó után jutunk a Huzatos-aknába. Négy méter mély, falain aragonittüskékkel, karfiolokkal. Alja laza kőtörmelék, melyen erős légáramlás hatol át. A barlang kitöltése a bejáratnál mésszel cementált kőtörmelék, a belső részen kőtörmelékes agyag. Az Alsó-teremben felhalmozódott a gömbfülkékből nagy táblákban leszakadt gipsz és aragonit. A barlang mélysége 6,8 m, összhosszúsága 35,6 m.

Adatgyűjtő tevékenység

Barlangi térképezés

Az 1978. évben 14 barlang térképdokumentációját készítettük el. A Vértes László-barlangban állandósított, máshol vesztett pontokat használtunk.

a barlang neve	a térkép méretaránya	a barlang mélysége	a barlang összhosszúsága
Kisréti-barlang	1:100	-10,7	24
Morgó-barlang	1:100	- 9,8	16
Pisznicei-átjáró	1:100		17
Szunyog-folyosó	1:50		5,8
Kétlyuku-barlang	1:100		10
Bástya-barlang	1:100		16
Bagoly-fülke	1:50		6
Trepnis-barlang	1:50		6,5
Gömb-odu	1:50	+ 2,2	5,4
Omladékos-fülke	1:50		5,4
Vas-barlang	1:50		6
Szeglet-barlang	1:100	- 2,5	16
Határ-barlang	1:100	- 6,8	35,6
Összesen:			169,7 m

A táblázatban a Vértes László-barlang adatai nem szerepelnek. Két felszíni térkép is készült:

A Halyagos-hegy barlangjai és viznyelői 1:10000

A Nagy-Pisznice kőfejtői üregeinek helyszínrajza 1:25000

Fotódokumentáció

Az év folyamán nagyrészt felszíni fotózást végeztünk. Fekete-fehér felvételek készültek. A Vértes László-barlang lezárásáról és a Déli-Gerecse több barlangjáról. A Nagy-Pisznice kőfejtőiben 8 barlangról bejárati, háromról pedig részletes fotódokumentáció készült. Színes diát elsősorban túráinkon használtunk a Bükk nagyfennsiki részén készítettünk sok felvételt.

Klima

Folytattuk és 1978. december 24.-vel befejeztük a Tüzköves-barlangban és a Jura-zsombolyban a méréseket. 1977. november 6.-tól, december 25.-ig hetenként, 1978. január 22.-től december 24.-ig négyhetenként történtek leolvasások.

A Nagy-Pisznicén öt objektumban 13 ponton két alkalommal mértünk. A mérések minden esetben Assmann-féle pszichrométerrel történtek. A kutatási jelentésekhez mellékelte táblázatok a száraz és a nedves hőmérséklet adatait tartalmazzák.

Vizminta

Vizmintagyűjtés a Bányászati Kutató Intézet felkérésére történt. Három alkalommal a Vértes László-barlang Szifontermének kürtjében csepegő-viz gyűjtést végeztünk.

Beszámoló a KPVDSZ Vörös Meteor TE. Baradla Barlangkutató Csoport 1978.

évi tevékenységéről

Szerk.: Vid Üdön

A Baradla Barlangkutató Csoport munkájának gerincét az aggtelek-jósvafői Baradla barlangrendszer sokirányú kutatása képezi. Munkánk fő témáit a csoport megalakulása óta folyamatosan műveljük, és az elkövetkező években is folytatni akarjuk a megkezdett munkát.